

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

en er werd teruggeschreven, dat het toch niet aanging, voor zulk een zwak en ziekelijk jongeling zóóveel geld te geven. Men was wel tot onderhandelen geneigd, maar dan moesten de Spanjaarden ook handelbaar zijn.

Nu, dat *waren* de Spanjaarden.

Den volgenden dag vroegen ze honderdtwintig gouden kronen en tenslotte lieten ze zich met honderd tevreden stellen.

Op den morgen van 19 Augustus ging Frans Heyndricxs, een schutterkapitein en neef van den gevangen jongeling, de poort uit, door eenige belangstellende burgers vergezeld.

De kapitein had het losgeld bij zich.

Daar kwamen uit hun schans reeds de Spaansche soldaten te voorschijn. De burgers, die den kapitein alleen vooruit hadden laten gaan, hielden hun adem in. Hoe zou het afloopen? Jan Heyndricxs zagen ze nog niet.

Plotseling grepen de Spanjolen den kapitein vast en sleurden hem mee. Een kanonskogel uit de schans deed den burgers verstaan, dat het raadzaam was, zich plat op den grond te werpen. Eenige oogenblikken later namen ze de vlucht naar de stad.

O, wat waren de ouders en familieleden van Jan en Frans Heyndricxs bedroefd. De burgers van Leiden, 't hart vol verontwaardiging, schudden de vuisten. Die Spanjaarden kon men ook nooit vertrouwen. Nu was ook het lot van Frans Heyndricxs beslist en het losgeld was weg.

Daar gaat in den namiddag de tijding door de stad: „De Spanjaarden hebben Frans en Jan Heyndricxs losgelaten.”

En zoo was het.

Kapitein Frans was wel ruw beetgepakt, men had hem zelfs in het Spaansche hoofdkwartier gebracht, maar niemand, die een haar van zijn hoofd krenkte. Niemand minder dan kolonel Valdez had met hem gesproken, onder 't genot van een glas wijn.

Vermoedelijk wilde de Spaansche kolonel weten, hoe de toestand in de stad was, maar Frans Heyndricxs was snugger genoeg, om zijn mond niet voorbij te praten. Eindelijk mocht hij vrij en ongehinderd, in 't gezelschap van zijn neef, naar de stad terugkeeren.

De Spanjaarden hadden getoond, woord te kunnen houden, als ze dat wilden.

Maar de ouders van Jan en Frans Heyndricxs zeiden dankbaar: „God heeft het gedaan. Hij schenkt na lijden verblijden.”

en zeide: „Politiebureau, 4de afdeeling. Of er een kindje gevonden is? Ja mevrouw, een lief snoesje. Net binnengekomen. Hoe oud? Zoowat vijf jaar, of ze Marietje heet. Hoe heet je, zus?”

„Marietje, mijnheer.”

„O, ik geloof dat je Moetje aan de telefoon is.”

„Ik kan door de telefoon praten,” vertelde Marietje. „Ik roep wel eens: Dag pa! Dan tilt Moe mij op.”

„Wil ik je even optillen?” vroeg Willy, ijverig. „Mag het, mijnheer?”

„Och ja, kindje, stel je Moeder maar gerust.”

Willy lei den hoorn tegen Marietje's oortje aan en Marietje riep luid door den roeper: „Dag Maatje, ik ben gevonden.”

„Zoo kind, ben jij gevonden? Stoute meid, om weg te loopen! Moetje zal je dadelijk komen halen.”

Na een half uurtje verscheen Marietjes moeder. Willy zat gezellig met Marietje te bouwen, de mannen hadden de twee kinderen de doos dominosteenen gegeven.

Willy stond dadelijk beleefd op, toen Marietjes Moeder het politievertrek binnenkwam. Zij groette en ging daarna netjes de dominosteenen in het doosje leggen, terwijl Marietje in Moesjes armen vloog.

„Stoute meid, me zoo ongerust te maken”; beknorde Moe. „Je had net zoo goed overreden kunnen worden door de tram, of opgepakt door booze mannen. Foei, foei, Marietje. Of in de sloot kunnen loopen.”

Marietje keek 'n beetje bedroefd. Daarna zei ze lief: „Maar ik

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

Kind'ren, pakt je boeltje saâm,
't Klokje heeft geslagen —
't Klokje van gehoorzaamheid —
— Zooals alle dagen
Jaagt hen midden uit de pret
Naar hun zin *te vroeg* naar bed.

Kijk, hier gaan ze: Rie voorop
Met een brandend lichtje —
Dora volgt haar met pop Wies
En wenkt Ans, haar nichtje;
Ben sjokt met paljas en beer
Achteraan als elken keer.

Voordat 't klokje nog eens slaat,
Zijn z'in 't land der droomen
Met hun poppen en hun beer,
Veilig aangekomen,
En — hier spelen ze weer voort
Zonder dat een klok hen stoort.

HERMANNA.

't Is ongeloofelijk hoeveel verscheidenheid in vorm, grootte en kleur men door zorgvuldige kweeking en uitzoeken heeft weten te verkrijgen.

Op de tentoonstellingen, die altijd weer de moeite om er te gaan kijken ruimschoots loonen, vindt men er met groote en kleine bloemen, met stijve, gekrulde, opgerolde, in-een-gedraaide of slap neerhangende bloemblaadjes. En letterlijk alle denkbare tinten van wit en licht rose, paars of geel, tot diep donkere warme kleuren toe, komen bij deze fraaie, gevulde bloemen voor. Slechts ééne kleur, de blauwe, hebben de kweekers nog niet weten te verkrijgen. Trouwens daarvoor hebben ook de kweekers van rozen en dahlia's tot dusverre vergeefs hun best gedaan.

Dat de Japansche goudsbloem, zooals we de chrysanthemum eigenlijk wel konden noemen, zoo gezocht is, dankt ze voor een niet gering deel aan het feit, dat ze onze tuinen en vertrekken versieren komt, als haast alle andere bloemen hun tijd hebben gehad. Laat in het najaar en als het niet te hard vriest tot ver in den winter, prijken de mild-bloeiende chrysanthemums nog in volle pracht. En de meeste soorten behoeven niet of slechts heel weinig gedekt te worden om de planten in den winter over te houden.

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

DE DOMME MUISJES

DOOR

W. BLOMBERG—ZEEMAN

Er waren eens twee kleine muisjes
Met velletjes zacht als satijn,
Ze hielden van lekkere hapjes,
En kaas — o, die vonden ze fijn.

Hun moeder was heel erg verstandig,
Die zei: „Eet niet al, wat je vindt,
Want altijd dat smullen en snoepen
Wordt nog eens je ongeluk, kind!”

Ze lieten hun moesje maar praten,
En gingen te zamen hun gang.
Ze waren zoo flink en zoo dapper,
En zelfs voor een poes nog niet
[bang.

't Was eens op een heel mooien
[avond,
Het tweetal ging saam op de jacht.
„Hè, kijk eens, wat lekker vet hapje.”
Dat hadden ze heel niet verwacht.

En zie toch wat wonderbaar huisje,
Vrij kan je naar binnen toe gaan,
Loop weg, onverstandige muisjes,
Blijf toch uit dat huisje vandaan.

Maar neen hoor, één gaat er naar
[binnen,
De deurtjes zijn opengezet,
En 't spek daar, dat ruikt er zoo heerlijk,
Ja hoor eens, dat treft ze nu net.

Heel vlug zal ze lekker gaan smullen,
Maar flip, flap, de deurtjes gaan toe,
Het muisje dat zit er gevangen.
Het komt nooit weer terug bij zijn
[moe.

Vrouw Keetje verschrok van dat leven,
De muizenval was het. Ja heusch!
Slof, slof, ze moet eventjes kijken,
De bril valt pardoes op haar neus.

Het andere muisje schrok ook zoo,
Heel vlug gaat zij er van door.
Straks zegt ze met tranen in d' oogjes,
„Moe! 'k Zal nooit meer snoepen
[gaan, hoor!”

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

„Wie is 't dan wel, als 'k vragen mag?”

Bet kwam wat verder de kamer in en keek nieuwsgierig naar de toeren van harlekijn op den beer.

„Jij bent een zoete jongen, hoor,” prees ze Frits.

„Nou?” keerde ze zich toen weer tot Herman.

„Och, die verhuiswagen van vanmorgen. Maar 't kan me eigenlijk niks schelen.”

„Jullie ziet er alle drie erg vroolijk uit, dat moet ik zeggen,” merkte Bet ineens op.

„Jij zou zeker wel vroolijk kijken, als je voor 't eerst weer uit kon, nadat je vier weken an de mazelen in huis had gezeten, en als 't dan net ging regenen en waaien, als je bezig was je klaar te maken,” barst Lien uit.

„Ja, kindlief, ik begrijp wel, dat je dat vervelend vindt. Maar al zet je nou alle drie nog zulke lange gezichten, dat verandert aan de zaak toch niks. Je bederft er alleen je middag mee. Fritsje schreide ook wel eerst, toen moeder zei, dat jullie niet gaan kon, maar nou heeft hij schik met z'n beer, is 't niet, vent?”

„Jan Klaasen kan er al alleen op zitten. Zonder vasthouden. Kijk maar!” juichte Fritsje.

„Nou, ik ga maar weer aan mijn werk,” zei Bet tegen de drie groteren. „Jullie moet zelf maar weten, of je je middag nog verder bederven wilt, of niet.”

„We konden wel wat spelen,” stelde Herman voor, toen Bet weg was.

Eigenlijk schaamde hij zich een beetje over z'n baloorigheid, maar dat wou hij niet weten.

„Ja, maar wat?” vroeg Nel. „Als Moeder er nou maar was....”

„Moeder had best bij ons kunnen blijven,” besliste Lien, nog mopperig.

„Je weet toch, dat Moeder aan vrouw de Bruin beloofd had, om vanmiddag naar kleine Mina te komen kijken. En wat je belooft, moet je doen ook,” verdedigde Herman z'n Moeder.

„Och, Mina zal zoo erg wel niet wezen. En wij zijn toch ook ziek,” hield Lien vol.

„Ziek geweest, gelukkig. Maak het niet erger dan 't is. En als Mina niet heusch ziek was, zou vrouw de Bruin wel komen werken. Je weet toch ook wel, dat ze daarmee d'r kost verdienen moet.”

„Nou, hoe is 't? Zullen we spelen of niet? En wat dan?”

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

(Vervolg en slot).

Lang, veel langer dan gewoonlijk, brandt de lamp dien avond in de woonkamer van den schoenmaker. Man en vrouw zitten tegenover elkaar en denken aan een tijd, lang voorbij. Hoe jong en krachtig waren zij toen! Hoe vroolijk klonk een kinderstemmetje in deze zelfde kamer! Hoe dikwijls had hun kleine jongen paardje gereden op vader's knie, en aan den blonden baard getrokken, die nu geheel vergrijsd is. Hoe blij hadden zij samen gelachen, neen, streng was hij voor dat kind nooit geweest, zóó hadden zijn leerjongens hem niet gekend.

Waarom was het anders geworden? Waarom was hij soms hard en bitter van binnen? Telkens als hij Gods Woord las, dan smolt dat gevoel weg als de sneeuw bij de koesterende zonnestralen, maar als hij urenlang zat te werken en niet *zijn* jongen bij hem, maar een vreemde, dien hij niet vertrouwen kon, als hij ondervond hoe arglistig het hart van een mensch is, en 't hem aan liefde ontbrak om zulk een jong hart te leiden, ja, dan kwam de teleurstelling, en dan wilde de bitterheid weer boven komen. Waarom ontnam hem God zijn eenig kind, aan wien hij zijn werk had willen overdragen? Met wien hij oud had willen worden en 't zou hem niet gedeerd hebben.

En zij die tegenover hem zit, zij kent zijn gedachten. Zij kan ze niet wegnemen. Zij kan de rimpels niet altijd wegstrijken van zijn voorhoofd. Maar zij weet dat hij strijdt, en dat de overwinning niet ver is. Dat lachende kind heeft zij ook liefgehad en aan 't moederhart gedrukt, en tot zijn laatsten ademtucht heeft het geweten wat het zegt: eene moeder te hebben.

Maar toen de Goede Herder haar lam wegdroeg naar het oord der zaligen, toen was 't haar als had zij 't Hem zelf in de armen gelegd, en daarmee was de bitterheid des doods geweken. Haar had de smart omhoog getrokken. Zóó zeker wist zij dat de Heiland haar lieveling méér liefhad dan zijzelf hem kon liefhebben — en

ADVENT
DOOR
HERMANNA.

Wanneer begint het nieuwe jaar?

Nu, wie zou dat niet weten! Op 1 Januari natuurlijk. Maar wanneer begint het nieuwe kerkjaar? Weet je dat wel?

Ook op 1 Januari?

Mis. Het kerkjaar begint op den 4^{en} Zondag vóór den 25^{en} December. De vier Zondagen, die aan het Kerstfeest voorafgaan en waarmee dus het kerkjaar begint, heeten Adventszondagen. Te zamen vormen zij den Adventstijd — Advent beteekent *komst* — den tijd der voorbereiding voor het Kerstfeest.

Wanneer een hooggeplaatst persoon, een vorst b.v., zijn intocht zal doen, worden de dagen, die er aan zijn komst voorafgaan, gebruikt tot voorbereiding. De weg, waarlangs hij zal komen, wordt extra nagezien, overal waar 't noodig is, worden verbeteringen aangebracht, de straten in de stad worden versierd. Nu, jullie weet dit zelf even goed.

De Adventstijd is de tijd der voorbereiding voor het Kerstfeest. We denken dan niet alleen aan Christus' komst, lang geleden als Kindeke in den stal van Bethlehém, maar weten 't óók en denken er ook aan, dat Christus nóg komt, juist in 't bijzonder op het Kerstfeest wil komen tot ons. Zoo hebben wij dus ook tot Zijn ontvangst een tijd van voorbereiding noodig. Er moet bij ons, evenals in die stad, zooveel worden opgeruimd, verbeterd en nagezien, voordat we zelfs maar aan 't versieren kunnen gaan. Uit 't hart moeten leelijke gedachten weggeruimd worden. Ook stoute dingen, die we nóg niet bekend hebben en die daar dus nóg als een zware steen drukken; verkeerde gewoonten moeten nagelaten worden, o, we kunnen zelf nóg wel allerlei opnoemen! Dat zal ieder ook 't best voor zichzelf weten.

Maar wie 't toch niet goed mocht weten, die moet 't maar vragen, zooals het in 't Adventslied staat:

„Hoe zal ik U ontvangen, hoe wilt Gij zijn ontmoet?
„o 's werlds hoogst verlangen, des stervelings zaligst goed;
„*dat ons Uw Geest verlichte*
„*houd Zelf den fakkel bij,*
„die, Heer; ons onderrichte wat U behaaglijk zij.”

Een andere manier om Bettemie „op de been” te helpen is nog de volgende. Men knipt *met* in langs de stippellijn, maar snijdt den rok iets minder wijd, en ongeveer 1 c. M. langer.

Den onderrand van den rok verdeelt men in vijven, en geeft er op gelijke afstanden vier knipjes in van $1\frac{1}{2}$ c. M. lengte, zoodat er vijf lipjes ontstaan. Van deze lipjes vouwt men het eerste, derde en vijfde naar achteren om. Het tweede en vierde naar voren en zoo kan onze Bettemie op haar *eigen* voeten staan, maar.... loopen kan ze op deze wijze niet.

Ook heel aardig is het om eenige poppetjes aan elkaar te knippen. Daartoe neem je een reep papier, zoo breed als Bettemie lang is. Daarvan vouw je een stukje om zoo breed als Bettemie breed is. Daarna het overstekende weer terug vouwen en zoo de geheele reep telkens heen en weer vouwen op de breedte van Bettemie. Ten slotte vouw je dit geheel dubbel en knipt volgens het figuur. Leg je je papier dan geheel open, zoo heb je een geheele rij poppetjes, die elkaar hand aan hand vasthouden.

Zoo kan je ook uit een zak een heelen kring van poppetjes knippen.

Voor deze beide knipsels moet je altijd lipjes onderaan de rokken maken en niet de hand uitknippen, maar de mouw zooveel langer, dat de vouw het uiteinde er van vormt.

Wie niet zoo gemakkelijk op het oog Bettemie na kan knippen, kan wel een papier leggen op het figuur, dit tegen het raam houden en zoo overtrekken.

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

stemming met wat het leven ons te genieten en te lijden geeft.

Dat willen we in deze regels onzen lezers aanwijzen, misschien komt het hun in de herinnering als ze het ganzenbord eens weer op de tafel hebben en spelen ze het oude spel met des te meer belangstelling.

Op het ganzenbord wordt geteld tot 63, een getal dat gekozen werd omdat men in vroeger eeuwen den duur van het menschelijk leven stelde op 63 jaar, Het 63ste levensjaar noemde men dan ook het „moordjaar” en wie het achter den rug had ademde weer wat ruimer, in de hoop 't nog eenige jaren te kunnen uithouden. De wijze waarop men tot die meening kwam is al heel zonderling. Men hield n.l. de getallen 7 en 9 beide voor „ongelucksgetallen” en het getal dat verkregen werd door deze beide te vermenigvuldigen moest al op iets heel ongelukkig wijzen d.w.z. het einde van 't leven. Als men 't spel begint komt al heel gauw de stoornis, zooals de mensch al heel spoedig in aanraking komt met de ongemakken des levens. Daarop doelt de brug, waar men zijns ondanks tol moet betalen. Is men de eerste moeilijkheden te boven dan gaat voor de meesten de levensweg ongestoord verder totdat de verleidingen en verzoekingën komen van den jongelingsleeftijd, op het ganzenbord zinnebeeldig voorgesteld door de herberg No. 19. Wie daarin terecht komt moet er blijven tot hij zijn schuld heeft betaald en zijn beurt eens laten voorbijgaan d.w.z. een deel van zijn geluk verliezen. Maar evenals in 't leven niet ieder op die klip stoot, komt ook bij 't ganzenspel niet ieder op No. 19 terecht. Velen gaan er overheen zonder er door gehinderd te worden. Tot aan den mannelijken leeftijd gaat, na 't overwinnen van de verleidingen der jongelingsjaren de weg verder vrij gemakkelijk voort. Het begin van den mannelijken leeftijd wordt op 't ganzenbord aangeduid door No. 26. Op 26 jarigen leeftijd rekenden vroegere geslachten deze te beginnen. Op gemakkelijke wijze wordt No. 26 bereikt door bij 't begin van 't spel 3 en 6 te werpen. Drie is n.l. het eerste volmaakte oneven getal (getal met een begin, midden en einde) en zes het eerste volmaakte even getal. Wie even en oneven, d.i. geestelijk en lichamelijk het volmaakte heeft gegrepen, bereikt heel gemakkelijk den mannelijken leeftijd.

Toch zijn er ook dan nog gevaren, die op 't ganzenbord zinnebeeldig worden voorgesteld door den put (No. 31), den doolhof

UIT DEN KERSTTIJD,

DOOR

H. RIEMENS.

Wim en Lucie zaten aan de ontbijttafel. Zoo even had Jansje de post binnengebracht. Vader verdiepte zich in 't ochtenblad, en op Moeder's bord lag een groote envelop. Maar Moeder stond aan 't buffet brood te snijden en had nog geen tijd haar brief te lezen. Kleine zus in den tafelstoel knabbelde op een korstje en 't theewater raasde gezellig in den ketel, op 't punt van te gaan koken. Buiten lag de sneeuw dik op 't grasveld vóór 't huis; heel stil was 't in de natuur, alsof er iets moois, iets geheimzinnigs in aantocht was. 't Liep tegen Kerstmis, en de lucht scheen vol te zijn met Kerstgeheimen en Kerstboodschappen. 't Was nog vóór den vreeselijken oorlog, en in menig gezin, arm en rijk, zouden de lichtjes van den Kerstboom weer branden, en zou het „Vrede op Aarde” gezongen worden.

Wim en Lucie zaten stil te wachten, wat anders niet in hun natuur lag. Aandachtig tuurden zij naar 't handschrift op de envelop.

„Hè, Moes, bent u gauw klaar, 'k geloof heusch, dat de brief van Oom Martens is: Wat zou dat heerlijk zijn”, kon Lucie eindelijk niet laten te zeggen.

„Zóó”. Waarom is dat heerlijk?” Vader keek lachend boven de courant uit. „Kun jij door de envelop heen lezen? Een knap meisje, hoor”! „Ja, Vadie, wel een beetje, want ziet u, verleden jaar kwam er ook een brief van Oom, en toen stond er in of we kwamen logeeren, de heele Kerstweek, Wim en ik samen, weet u wel?”

„Ja,” barstte Wim los, „o Luus, wat was 't daar fijn, hè? Een Kerstboom zoo groot en zoo prachtig als u nooit gezien hebt, Vader. En overal kaarsen, ook in 't salon. En al de kinderen van 't dorp er bij, en allemaal kregen ze een cadeautje, en wij ook, hè Zus?” . . . Even hield hij stil en kleurde een beetje, maar niemand merkte dat. Want nu viel Zus uit: „Ja, Oom vertelde van de Wijzen uit het Oosten, en die ééne ster was *veel* mooier dan de andere, die ster ging hen vóór. 't Was net of je alles zag gebeuren, en dat verhaal dat Oom vertelde was ook prachtig”. „Nu kinderen”, zei Moeder, die intusschen was gaan

had 't hok bewonderd, zóó mooi had hij 't alleen nooit kunnen maken. „Och, 't was van mij ook niet aardig, zeg, en zonder je hulp”.... „Kom kerel” zei Wim nu, „we zullen maar ophouden, goeie vrienden voortaan hè? En samen een hok timmeren voor Lucie, zal ik dàt aan Tante vragen?” Er kwam blijdschap in de oogen van Leendert. Met bewondering keek hij naar 't aardige kleine meisje in haar witte manteltje en fluweelen mutsje, de jongen had zelf alleen broertjes. „Ja dàt doen we”, riep hij vroolijk. „Stil, niets laten merken”, fluisterde Wim, toen spande hij de paarden voor de slee, en voort ging het in vollen draf! Dat was een leuke middag!

„Zeg, Leen en Henk, morgen weer, hè?” zoo riepen zij hen nog na toen de jongens naar huis werden gehaald. Toen Lucie al in bed lag, kwam Wim bij Tante staan, en vertelde van zijn plan met Leendert. Of Tante dat goed zou vinden. „Weer hier op zolder?” vroeg Tante glimlachend.

„O ja, en u mag gerust naar ons komen kijken, wij zullen nu geen ruzie meer maken.”

„Hoe kan dat, Wim?” vroeg Tante ernstig. „Is Leendert op eens zoo'n lieve jongen geworden, of is mijn Wim zoo veranderd?” Wim sloeg de oogen neer. „Ik geloof niet dat wij zulke brave jongens zijn geworden, maar ik wil graag vrede maken met Leen.” „Omdat het Kerstfeest is, Wim? Of omdat de Heer het wil?”

„Omdat ik mezelf een nare jongen vind, dat ik dat gedaan heb, en omdat de Heer me helpen wil om 't nooit meer te doen. En ook omdat 't mijn schuld was.”

Tante keek hem weer in de oogen, maar nu zóó zacht en zóó teer, dat Wim er een beetje raar van werd om z'n hart.

„Mijn beste jongen, ik zie de Kerstzon uit je oogen schijnen, weet je dat wel? Je hebt den Koning binnengelaten, den Vrededorst, en nu zal 't echt Kerstfeest voor je zijn!”

Het hok kwam klaar, even mooi als het vorige of nog mooier. En de vriendjes kochten samen een wit konijntje voor Lucie's jaardag, en Leendert werd uitgenoodigd den dag mee te komen vieren. Dat was het slot van den heerlijken Kersttijd.

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

bij eb meestal droog liggen. Daar viel dus niet op redding te hopen en bovendien voerde de stroom het bootje zijwaarts af, de Grind voorbij.

„Waren we maar niet gaan varen!” zuchtte Klaas en keek naar de stad, die nog maar even zichtbaar was.

„Ja,” zei Thomas, „je hebt 't plan zelf bedacht en 't is eigenlijk jouw schuld. We hadden de boot ook niet ongevraagd mogen nemen.”

„Had dat maar gezegd, voor je meeging. Toen vond je het zoo'n mooi plannetje.”

„Toen dacht ik er niet aan.”

„Denk er dan nou ook maar niet aan. Denk liever een middel uit, hoe we weer thuis kunnen komen,” zei Klaas knorrig.

Thomas kon geen middel bedenken. Er bleef hun evenwel ééne hoop op redding over: als 't twaalf uur was, zou men hen thuis

razende ging het schip voort, ten slotte ging het zoo overzij, dat het met één boord onder water lag. Ieder greep, wat hij grijpen kon. Men jammerde, men schreeuwde, alleen Naerebout stond daar rustig en stil, in zijn hart was een bede tot Hem, die redding geeft in elken nood. Het schip en de bemanning op één na, werd behouden. Er zouden grooter dingen van Naerebout geëischt worden. 't Was in het jaar 1779. Er was kermis in het stadje Vlissingen. Het geschreeuw van venters, het gejoel van kermisgangers, de muziek uit kramen en draaimolens was oorzaak, dat de noodseinen van de kust niet vernomen werden. Ook Frans Naerebout slenterde langs de kramen. Maar de rechte aardigheid had hij er niet in. Aan het frissche strand voelde hij zich meer in zijn element. Kom, hij ging maar weer naar vrouw en kroost.

Wat was dat? Noodseinen? Een schip in nood? Hij verhaast zijn schreden en daar ziet hij reeds groepjes oude visschers met ernstige gezichten bij elkander staan.

„Naerebout!” 't Klonk als een verzuchting. Frans zag al dadelijk, dat een schip op een der beruchte zandbanken geloopt was. Somber tuurt hij naar de donkere massa, dan richt hij den blik naar boven. Zijn besluit is genomen, hij zal uitgaan ter redding. Spoedig weet hij eenige dappere kornuiten, waaronder ook zijn broeder Jacob, te bewegen hem te vergezellen. Even spoedt hij huiswaarts om afscheid te nemen van vrouw en kroost. Vrouw Naerebout gedraagt zich als een heldin, als ze hem vaarwel kust. Zij mort noch klaagt, al is haar hart vol bange vrees. Het schip dat in nood verkeert is „De Woestduin” en heeft ongeveer 90 passagiers aan boord. Zouden Naerebout en zijn 7 getrouwen dit reddingswerk kunnen volbrengen?

De wind was allengs aangegroeid tot een orkaan en de ranke boot met de dappere zeevaarders wordt voortgezwiept als een notedop. Boven het gehuil en geloei klinkt een afgrijselijke jammerkreet! De Woestduin is door midden gebroken en de ongelukkige schipbreukelingen klemmen zich jammerend aan de wrakken vast.

Als de nood op het hoogst is, is de redding nabij. „Een zeil, een zeil!” wordt er geroepen en het klinkt als een juichtoon. Na een vreeselijken tocht van ruim drie uur hebben de redders het ontredderde schip bereikt. Als krankzinnigen stelden de ongelukkigen zich aan. 't Was immers onmogelijk allen in de boot te

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

THOMAS EN ZABI
DE FRIESCHE ROBINSON CRUSOË

NAVERTELD DOOR
— T. BOKMA. —

(Vervolg).

Drie dagen later kwam Havinga, Tom's Vader, in de stad. Terstond begaf hij zich naar den winkel van baas Gerritsz om te zien, hoe zijn jongen het maakte en tegelijk eenige inkoop te doen.

Thomas mocht met zijn Vader meegaan en kreeg verlof, ook den anderen dag nog bij zijn ouders door te brengen.

Wat was de jongen blij! Terwijl hij zich ging verkleeden vertelde de baas ondertusschen aan zijn vader, wat er eenige dagen geleden was gebeurd. De knaap was vlijtig en eerlijk, in huis en op catechisatie gedroeg hij zich best, maar hij had nog altijd lust om te gaan varen. Er stak geen eerzaam kruidenier in.

Havinga zuchtte.

Ondertusschen was de jongen gereed gekomen en had baas Gerritsz de gort, het meel, de kaarsen en wat er meer besteld was ingepakt, terwijl hij niet vergeten had, er voor Thomas' Moeder een pakje suiker en koffie en voor z'n Vader een pakje tabak gratis bij te doen.

Vroolijk stapte Thomas naast z'n Vader de deur uit, blij, dat hij weer een dag thuis zou zijn.

Daar viel 't hem op, dat Vaders gelaat niet zoo opgeruimd stond als gewoonlijk en otschoon hij druk praatte, gaf Vader slechts korte antwoorden, alsof hij aan heel iets anders dacht, dan aan Tom's verhalen.

„Scheelt er wat aan, Vader?” vroeg Thomas.

„Och, jongen! de vangst is niet groot geweest en ik had nu juist geld noodig, want ik moet een nieuwe schuit hebben. De mijne is zoo slecht; ze is 't opknappen niet meer waard, vrees ik.”

Daar schoot den knaap een heerlijke gedachte door 't hoofd.

„Vader, ik weet raad! Ik heb nu nog maar een paar guldens overgespaard en als ik knecht bij Gerritsz blijf, zal ik nooit genoeg

Het zeeleven beviel mij beter dan het doelloos rondzwerven door de stad, waar mij niemand verstond en waar niemand mij iets wou geven als ik niet kon betalen. Twee dagen later was ik al weer 't zeegat uit. Ons schip heette „Zuidster” en telde slechts twintig koppen. Maar nooit vergeet ik dat schip en den goeden kapitein, die mij het grootste geluk heeft doen kennen. Hij vertelde mij van den Heere Jezus en bad met mij. Ik leerde mij zelf kennen als zondaar voor den eenigen, waren God. En ik werd voor de tweede maal uit de slavernij verlost. Vroeger was ik een blinde heiden, en boog ik mij neer voor de afgoden en vreesde de geesten; ik vloekte en haatte mijn vijanden. Nu ben ik verlost van de zonde, nu ben ik waarlijk vrij en heb ik geleerd, mijn vijanden te vergeven en het kwade te vlieden en te haten.

„En hoe ben je op de Vitorix gekomen?” vroeg Thomas.

Dat zal ik vertellen — antwoordde Zabi. 't Verhaal is kort. De Zuidster was een stevig schip, al was 't oud. Met Gods hulp doorstond het menigen zwaren storm op alle zeeën ter wereld en ik moet ook zeggen, dat de kapitein een zeeman was, die uitmuntte door kunde en voorzichtigheid. Ook de bemanning behoorde tot de beste der Engelsche handelsvloot. Eens keerden we naar Engeland terug met een lading zuidvruchten uit Italië; in 't Kanaal gekomen overviel ons een zware mist, het ergste, wat een zeeman kan overkomen. We hielden goede wacht en luidden aanhoudend een groote bel om andere schepen met onze aanwezigheid daar bekend te maken. Dat was geen overbodige voorzorg, want onze lichten konden hun schijnsel geen drie meters vooruit werpen; wijselijk had de kapitein dan ook de meeste zeilen laten bergen en voeren we met klein zeil zachtjes voort. Tegen middernacht haalde de wind aan en hoopten we, dat de mist nu wel zou wegtrekken. Zware wolken golfdon ons voorbij, even belicht door onze lantaarns, nieuwe volgden er, en toen plotseling doemde er een donkere massa op.

De angstkreet: „schip aan stuurboord!” weerklonk en terstond daarop zag ik een groote, donkere massa, die ons schip aan stuurboord trof. Een ontzettend tooneel volgde. Mannen en vrouwen verschenen gillend op dek, hulpgeroep klonk op uit het donkere water, luide commando's weerklonken aan boord van het vreemde vaartuig, waar terstond de sloepen werden gestreken.

Toen ik de lichten van het groote schip zag, die door den mist

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

Rie strekte zich gewillig op de rustbank uit.

„Ik kon veel beter Moeder zijn”, begon Minnie: „Want wat moet nu de meid in de ziekenkamer doen? de Moeder hoort er.”

Dat was waar. „Nu, dan ben jij moeder,” gaf Marietje toe. „Kom me dan maar roepen. Ik zal in de gang gaan staan en dan bellen”. Tingelinggeling! To, de verpleegster, deed open.

„Dag dokter”. „Dag zuster. Hoe gaat het?”

„'t Handje is nog niet beter, dokter.”

„'k Zal er eens naar kijken, zuster. Dag mevrouw. Hoe gaat het?”

„Rie laat je handje eens zien”, beval Minnie.

„Zoo, 't gaat goed vooruit, 'k zal een nieuw verbandje leggen, zuster....”

Zuster stond al met een zakdoekje achter dokter en Marietje bond het lapje stevig om Rie's hand.

„Nu moet je nog een drankje hebben”, bedacht Marietje.

„Jij kan niet eens schrijven”, riep de zieke.

„Hou je mond toch, ik ben immers de dokter”, riep Marietje verstoord. „Eerst moet ik een potloodje hebben en papier.”

„Je moet eerst de pols voelen”, verklaarde To, de oudste.

„O ja, da's waar ook.”

Marietje nam Rie's onverbonden handje beet: „Koorts, erge koorts, je moet noodig een drankje hebben. We zullen om suikerwater vragen, dat zou echt zijn,” juichte Marietje. Een heusch receptje schrijven zou ze en dat aan Ma geven.

„Jij kan niet schrijven”, begon Rie weer.

„Ik wèl”, hield Marietje vol, in haar ijver zelf heelemaal vergetend, dat zij de dokter was.

De zieke sprong van het rustbed af, om raad te geven bij het gewichtig schrijfwerk. Marietje hield een dik potlood in de kleine knuistjes, de drie anderen keken er met groote ernst naar.

S teekende Marietje met 't potlood recht op het papier.

„Dat is geen goede s. Zóó moet het”, zei To: S.

„'t Komt er niet op aan,” hield Marietje vol. Nu *ui*, *iy* weet jij de K? „'t Is een *i* met twee vlerken”, lichtte Rie in. „Nu de e.”

Nu eens hield de een, dan de andere het potlood, om er een lettertje bij te zetten. De gezichtjes waren rood van inspanning. Dat was een getob om zoo'n moeilijk woord te schrijven.

S I Y K E S R W a A T E B.

van aard was, den neger ook aan boord willen houden, de matrozen kenden geen medelijden. Wat betekende zoo'n neger ook! Hun eigen leven liep gevaar had de dokter gezegd, welnu dan moest Zabi voor aller welzijn maar opgeofferd worden. Hij zou hoogst waarschijnlijk toch niet meer herstellen.

Plotseling riep de uitkijk: „Land vooruit aan stuurboord!”

Voor een oogenblik vergaten de matrozen hun vrees en liepen allen naar de verschansing. Na een kwartieruur zeilens bespeurden ze duidelijk een klein, boschrijk eiland, dat zich niet zeer hoog boven den oceaan verhief en zeker onbewoond was. Op de zee kaarten stond het ten minste niet aangegeven, en 't kon wel zijn, dat de Vitorix het eerste schip was, dat hier voorbij voer.

„Zet den neger op dit eiland af”, zeide de dokter en de matrozen eischten, dat Zabi nu eindelijk zou worden verwijderd. De kapitein durfde niet langer weigeren en gaf last, een sloep in gereedheid te brengen, om den zieke naar 't land over te voeren. Daar kwam Thomas en smeekte: „Laat mij meegaan, kapitein, om Zabi te verzorgen. Als niemand meegaat moet hij zeker sterven.”

En de kapitein stond het toe. De trouwe liefde van den goeden Thomas trof hem diep. Enkele matrozen voelden zelfs hun oogen vochtig worden en ontdekten tot hun verwondering, dat ze nog tranen hadden. Dikke Bob zelfs veegde een traan weg en riep, terwijl hij Thomas vriendschappelijk een voelbaren tik op den schouder gaf: „Ik zeg, jij bent een beste vent, Tommetje!”

't Eilandje was nu duidelijk te onderscheiden, maar niets deed vermoeden, dat er menschen woonden: geen hutje, geen korenveld, geen rookwolkje was er te zien. In 't westelijk deel was de kust vlak; een beekje stroomde hier met breeden mond in zee uit; de oostzijde van het eiland was rotsachtig en scheen veel boomen te bezitten, doch groote bosschen waren er niet. Daar, waar de kleine beek in zee stroomde, was een zeer geschikte landingsplaats voor de sloep, beter dan aan de Noordpunt, waar tusschen de riffen een vrij hevige branding liep.

Intusschen werd aan boord van de Vitorix alles in gereedheid gebracht, om Thomas en Zabi naar „Zieken-Eiland” over te brengen. „Zieken-eiland”, zoo noemde de dokter het eiland en toen zei Dikke Bob, dat hij daar dan ook maar moest blijven, want een lokter hoorde toch bij de zieken. Maar daar had deze geen zin in. Hij zei dat hij veel te bezorgd was voor de gezondheid van

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

THOMAS EN ZABI
DE FRIESCHE ROBINSON CRUSOË

NAVERTELD DOOR

— T. BOKMA. —

(*Vervolg*).

Zoo speurend langs de kim, viel 't oog van den eenzamen wachter op 't vlakke strand voor hem en een angstig gevoel bekwam hem, toen hij in de schemering een aantal geheimzinnige gedaanten langs de kust zich zag voortbewegen. Geen gehuil, geen geschreeuw, geen enkel geluid verstoorde de stilte en toch zag Thomas een aantal groote dieren voortsuipen. Zijn hand greep terstond het geladen musket en hij verloor de schrikjagende wezens niet uit het oog. Daar verdween er plotseling een in de golven, de andere volgden en het strand was weer even eenzaam als gisteren. Thomas legde 't musket met een zucht van verlichting weer neer. 't Gevaar was geweken. 't Gevaar? Och neen! Die geheimzinnige dieren waren stellig zeehonden geweest... vreemd, dat ze niet hadden geblaft... en voor robben behoefde hij toch niet bang te zijn.

De schemering week nu snel en plotseling schoot een straal van het vroolijke zonlicht over de deinende golven, over 't groenende land, vaagde de nevels weg en stortte hoop en moed in 't hart van den jongen matroos. Hij boog 't hoofd in stillen dank aan God, die Zijn zon ook voor hem deed terugkeeren.

Op dit oogenblik ontwaakte Zabi.

Duidelijk zag Thomas, dat de crisis doorstaan en het gevaar geweken was. Welk een wederzien voor den armen neger, die bijna twee etmalen buiten kennis had gelegen, en op den rand van 't graf was geweest, doch nu weer den blik opsloeg en 't eerst in de trouwe oogen van zijn jongen vriend mocht staren!

Veel, veel had Thomas te vertellen en toen Zabi hoorde, waar hij was en wat zijn vriend voor hem had gedaan, stroomden tranen van dankbaarheid over zijn bruine wangen.

„God loone 't je, Tom!” zei hij met bibberende stem; „ik zal

de geit ook nog dood gaat, lijkt het dan niet, of God ons heelemaal vergeet?"

„Hij doet 't niet — ik weet het zeker. Hij wacht misschien een poosje om te zien of we heusch op Hem vertrouwen”, antwoordde Nan.

„Als we maar wat meer te eten hadden, en... 'n goed vuur”, zei David klappertandend, „dan zou 't niet zóó moeilijk zijn. Of, als God ons gebed maar verhoord had — toen met de flesch, je weet wel”.

„Wie weet, wat Hij nog doet”, zei Nan hoopvol. En toch, toen David over „de flesch” sprak, stond haar gezichtje minder hoopvol.

Wat was dat van „de flesch”?

Garriway is een heel kleine visschersplaats op een voorgebergte aan de rotsige kust van Engeland. Op 't eind van Augustus had een plezierjacht Garriway aangedaan, en waren de opvarenden een paar uur aan land gegaan. Ze hadden kiekjes genomen, geitenmelk gedronken, en toen ze weggingen, hadden ze een pak kranten en tijdschriften achtergelaten, om de bewoners van dat eenzame oord wat op te vroolijken. Bij die tijdschriften was ook het kindertijdschriftje „Gouden Zonnestralen” geweest, en dat hadden Nan en David gekregen. Zij hadden het gelezen en herlezen, het uitgeleend, totdat het heelemaal uit elkaar hing.

In dat tijdschriftje hadden ze gelezen van een paar eenzame kinderen, die verlangden naar een vriendje, en er een kregen door de Zonnestraal-zending. Dat vriendje stuurde hun elke maand het tijdschriftje, en schreef ook af en toe aan hen. Stel je eens voor, dat hun zoo iets te beurt viel!

Een brief te krijgen in Garriway! Een vriendje te hebben in die groote, drukke wereld, die ze zich in hun afzondering zoo heel mooi voorstelden. Hè, als de Zonnestraal-Zending voor hen ook eens zoo'n vriendje kon opdienen!

Met niemand spraken zij er over. Maar samen deden zij het des te meer. Hun moeder was dood, hun vader was een stille, in zichzelf gekeerde man, die meest op zee was. Toen kregen Nan en David op zekeren dag een goeden inval. Samen stelden zij een brief op, aan den secretaris van de Zonnestraal-Zending, waarin ze hun adres opgaven, en vertelden dat ze zoo graag een Zonnestraal-vriendje wilden hebben. Daar ze geen postzegel had-

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

AAN DE TELEFOON

door

HERMANNA.

Jantje was al in zijn nachtponnetje.

Ring-ring, ging de telefoon.

Moeder luisterde even; Marie kwam uit de keuken.

„Kom Janneman,” zei Moeder toen, „laat eens zien — hoever zijn we? Wacht, dien krullebol nog wat uit de war halen. Dat frischt op, hé?”

Stap-stap, ging 't op de trap.

„Zeker iemand voor mij aan de telefoon,” dacht Moeder, en ze haastte zich om Jantje klaar te krijgen.

Klop-klop. Daar was Marie.

„Ja, ik kom zoo!” riep Moeder al.

Maar Marie lachte. „Nee mevrouw, u heeft niet te komen; 't is voor Jantje.”

„Voor Jantje? Is er iemand voor Jantje aan de telefoon?”

„Ja, mevrouw.”

Jannemans oogen werden van verbazing nog grooter dan ze al waren. Hij lachte tegen Marie, die haar armen uitstak.

„Kom Jan!”

hem een bang gevoel, dat het misschien ook zijn lot zou zijn, levenslang hier te moeten blijven en eenzaam en verlaten te sterven, indien tenminste de honger niet een spoedig einde maakte aan hun beider leven. Als hij hierover echter met Zabi sprak, sloeg deze 't oog naar boven en zei: „Daar woont de Heere, wiens oogden de gansche aarde doorloopen en die weet, wat tot ons geluk moet dienen. Wij zijn in Gods hand, ook hier!”

En dat troostte Thomas weer.

(Wordt vervolgd:)

Van Jantje.

Midden in den nacht richt Jantje zich op in bed.

Moe ik heb zoo'n dorst.

Och kind, malligheid: je moet slapen gaan.

Een poosje is alles stil.

Moe, geef me 'n glas water, ik heb zoo'n dorst.

Als je nu niet dadelijk gaat slapen, dan zal ik eens bij je komen hoor; en dan zal 't er opzitten.

Brengt u dan meteen wat water voor me mee, moe?

Op een dorp.

De hoofdonderwijzer van een klein dorpje in ons land vroeg het gemeentebestuur voor de school een globe aan te schaffen. Een der wethouders, stellig niet een van onderwijs, verzocht daarop den onderwijzer hem eerst even in te lichten, wat dat wel voor een ding was. „Een beeld der geheele aarde” luidde het antwoord. „Wacht dan met uwe aanvraag totdat de gemeentekas het beter lijden kan, en schaf voorloopig vast een globe van Nederland aan!” gaf de wethouder geruststellend ten antwoord.

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

Verheugd over den gunstigen uitslag van zijn prediking reisde hij naar Rome om daar, evenals Paulus weleer in Antiochië, te verhalen wat groote dingen God door zijn arbeid onder de heidenen gedaan had.

Paus Gregorius hoorde Winfried welwillend aan, ordende hem tot bisschop en vereerde hem met den naam Bonifacius d. i. Weldoener. Nadat Bonifacius, zooals we hem nu verder zullen noemen, zich met een plechtigen eed, afgelegd op het vermeende graf van Petrus, had verbonden tot trouw aan den Paus, dien hij erkende als den opvolger van den Apostel en Stedehouder van Christus op aarde, reisde hij naar Duitschland terug om daar zijn arbeid voort te zetten.

Voor al in Hessen en Thüringen oefende Bonifacius grooten invloed uit. Uit een bijzonder voorval kan blijken op welke wijze hij met de ruwe afgodische menschen handelde en ze voor den dienst des Heeren wist te winnen.

Bij Geismar, in Nederhessen, stond een heilige eik van ongemeene hoogte en hoogen ouderdom, die van ouds aan den god des donders, Thor, gewijd was. Het volk beschouwde dien eik met grooten eerbied, daar het zich niet kon losmaken van het geloof aan de wonderbare kracht, die van dezen boom uitging. Maar al te vaak gevoelde Bonifacius hoezeer zijn arbeid daardoor belemmerd werd. In gezelschap van een groote menigte begaf hij zich daarom naar het woud en gelastte de nieuw-bekeerde Christenen den heiligen eik om te hakken. Maar hun vrees voor den Dondergod was te groot. Geen hunner durfde — al hadden ze het heidentom den rug toegekeerd — den last te volvoeren. Toen nam Bonifacius zelf de bijl ter hand en begon den boom te vellen. De verbaasde heidenen verwachtten niet anders dan dat hun god zich op den vermetelen prediker wreken zou; toen ze evenwel zagen dat de Apostel ongedeerd bleef, ook nadat de eik ter aarde was gestort, erkenden velen de meerderheid van den God der Christenen en verklaarden zich bereid tot het Christendom over te gaan en zich te laten doopen.

Om den indruk van hetgeen er met den gewijden eik gebeurd was zoo lang mogelijk te doen voortleven, liet Bonifacius uit het hout van den boom een Christelijke Kapel bouwen.

Te midden van zijne vele werkzaamheden vond Bonifacius toch nog gelegenheid de betrekkingen met zijn vrienden in Engeland

THOMAS EN ZABI
DE FRIESCHE ROBINSON CRUSOË

NAVERTELD DOOR

— T. BOKMA. —

(Vervolg en slot).

V. BEVRIJD.

De dagen verliepen en groeiden aan tot weken, zonder dat er iets van belang voorviel. De twee eenzame eilanders hadden de grot volkomen bewoonbaar gemaakt en waren elken dag bezig, boomvruchten en vogeleieren te verzamelen. De laatste vonden ze aan de steile noordkust van 't eiland, waar honderden zeevogels hun nesten hadden. Ze waren echter zoo verstandig, slechts van tijd tot tijd uit ieder nest één ei weg te nemen. Zoodoende bleven de vogels, terwijl ze bij eene geheele berooving der nesten misschien naar een ander eiland verhuisd waren. Ook hadden ze nog een schildpad gevangen en het malsche vleesch van dit dier smaakte uitnemend. Voor gebrek aan voedsel behoeften ze dus niet te vreezen; iets anders vervulde hen echter vaak met bezorgdheid. Bij een langdurig verblijf hier, waren ze niet in staat, zich van kleederen te voorzien en hun matrozenkisten bevatten niet veel meer dan bijna versleten stukken. Doch daar lazen ze op zekeren morgen in Thomas' bijbeltje: „Aanmerkt de leliën des velds, hoe zij wassen; zij arbeiden niet en spinnen niet en ik zeg u, dat ook Salomo in al zijne heerlijkheid niet is bekleed geweest gelijk eene van deze. Indien nu God het gras des velds, dat heden is en morgen in den oven geworpen wordt, alzò bekleedt, zal Hij u niet veel meer kleeden, gij klei gelooovigen?”

„Zie,” zei Zabi, „dat is een goed woord voor ons. Ook over deze zaak mogen wij niet bezorgd zijn; onze hemelsche Vader weet, dat wij deze dingen behoeven. Misschien zijn wij nog wel hier, om te leeren, uit Zijne hand te leven.”

Dien dag trokken de beide vrienden met hun bijlen gewapend naar het bosch, waar ze een grooten boom wilden omhakken.

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

ganschen dag komen met Gonne, het meisje, dat nu sinds drie maanden bij tante Lize inwoonde. Dat wou zeggen: ze hadden één zitkamer samen en ze aten ook met hun beidjes. Tante Lize had dat zoo met haar hospita beschikt.

Gonne was een dochtertje van tante Lize's vriendin, die met een dominee getrouwd was en ergens op de hei woonde, waar geen M. U. L. O. en ook geen meisjes-scholen waren. Gonne's moeder had aan tante geschreven, dat haar dochtertje graag verder leeren wou, maar er bij hen in de buurt geen gelegenheid voor was, en ze er tegen op zag haar geheel onder vreemden te laten gaan. Ze was pas veertien. En toen hadden ze 't zoo geschikt.

Gonne had met Paschen geen vakantie, en met de feestdagen alleen te gaan, daarvoor was de reis naar haar huis te duur en te lang en dus bleef ze bij tante. Omdat moeder het voor allen gezelliger vond had zij ze voor tweeden Paaschdag gevraagd.

Tonia vond het eenig en voelde zich groot met dit twee jaar oudere vriendinnetje. Ze vroeg Gonne van alles over haar huis tot ze bijna zoo bekend daarmee was en met de broertjes en zusjes alsof ze hen gezien had.

„Hé, hebben jullie een orgel? Zou ik wel eens mogen spelen?” vroeg Gonne op 't laatst bedeesd.

„Maar natuurlijk wel. Hou je er veel van?”

„O zooveel. En dat mis ik zoo bij je tante. Vooral zooals nou als je vrij bent. Thuis zongen en speelden we zooveel op zulke dagen.”

„Maar ik dacht, dat je beneden mocht spelen, bij de juffrouw. En dat tante Lize dat ook deed”, zei Tonia, die plots een kleur kreeg.

„Je tante doet het wel eens. Een enkelen keer maar. Vroeger drukker, maar nou is mijnheer weer thuis. De juffrouw d'r zoon, bedoel ik. En nou vraagt de juffrouw 't haast nooit meer. En dan nog alleen aan je tante. Thuis speelde ik iederen dag. 'k Ben bang, dat ik het zoo verleer.”

„Kom dan maar dikwijls hier,” noodde Tonia.

Maar ze begreep heel goed: dit was toch heel anders, dan wanneer het orgel nog bij tante Lize stond. Gonne voelde 't niet hebben van een orgel als een gemis. En 't was toch tante's orgel. Tante zou het terug kunnen vragen, als ze wou.

En vol beschaming dacht Tonia aan haar slecht-geleerde lessen;

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

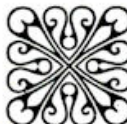
't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

De Broedergemeente te Zeist

DOOR

A. L. GERRITSEN.

In deze aflevering van Vrij en Blij wordt iets verhaald over een eigenaardig gebruik op het Paascheest. Daarbij komt ook ter sprake de Broedergemeente te Zeist. En het is zeer de moeite waard daarvan iets naders te weten.

De geschiedenis der Broedergemeente brengt ons allereerst in aanraking met Johannes Huss, die in 1415 te Constanz op den brandstapel het leven verloor. Onder belofte van vrijgeleide ging Huss in 1414 van Praag, in Bohemen, naar Constanz om zich daar voor een groote Kerkvergadering te verantwoorden over zijn prediking. Maar toen Huss zijn geloof in het Evangelie van Jezus Christus niet weer inruilen wou voor de instellingen der Roomsche Kerk, werd hij gevangen genomen en ondanks de belofte van bescherming, hem door den Duitschen Keizer Sigismund gegeven, ter dood gebracht.

Toen men hem naar den brandstapel voerde, bad hij overluid. Met natte touwen en een halsijzer werd hij aan den paal vastgebonden en nadat de houtmijt was aangestoken zong Huss luide en met heldere stem een lied, waarvan de inhoud hierop neerkwam: Jezus Christus, gij Zoon des levenden Gods, die voor ons geleden hebt, erbarm U mijner. Toen hij voor den derden keer bad, verstikte de rook zijn stem, maar men zag nog door de vlammen, hoe zijn lippen zich biddend bewogen. Men verhaalt dat, terwijl hij aan den paal werd gebonden, een oud vrouwtje, in haar ijver om de Kerk te dienen, een bos hout aandroeg voor den brandstapel. Huss, dat ziende, glimlachte en zeide: Sancta Simplicitas d. i. Heilige eenvoud.

Het waren de volgelingen van dezen Johannes Huss, die in 1467 in Bohemen een verbond stichtten onder den naam: Vereenigde Broeders. Na een tijd van rustige vooruitgang kregen zij zware vervolgingen te verduren, en toen het hun in Moravië, d. i. het Zuidelijk deel van Boheme, onmogelijk gemaakt werd zelfs in het geheim te vergaderen, besloten de Moravische broeders hun vaderland te verlaten. In 1722 voerde de timmerman Christiaan David een gezelschap van elf ballingen over de Saksische grens naar Berthelsdorf, waar hun een schuilplaats werd aangeboden door den graaf van Zinzendorf.

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

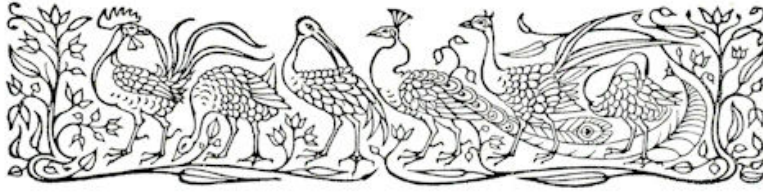
Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog

MEI.

't Is lente! Zie, de vlierboom bloeit
En strooit er bloesems blank;
Het vogeltje op gindschen tak
Kweelt liedekens van dank,
Nu weer de gouden zonneschijn
Ligt over veld en wei — —
— — komt, kind'ren, wij ook zingen mee
Met 't vogeltje in Mei!

HERMANNA

Na lijden verblijden

DOOR

P. KEUNING.

„Jan Heyndricxs is in de handen der Spanjaarden gevallen.”

„Wat? De zoon van den bakker in het bon van 't Wanthuis?”

„Dezelfde.”

„Arme jongen! Dan is zijn lot beslist. De Spekken geven geen pardon.”

„Arme ouders ook. Wat hebben ze al niet voor den knaap, die zwak en ziekelijk is, gedaan. Zooals 't zoo vaak gaat, ging 't ook hier: van hun zwakste kind hielden ze nog het meest.”

Zoo spraken twee burgers van de goede stad Leiden op een dag in Augustus van het jaar 1574.

In het huis van bakker Heyndricxs was droefheid. O, ze hadden geleden, de ouders, met de geheele burgerij, zeker. Ook zij wisten reeds wat honger was; zij kenden de benauwing en ontzetting, die met de Spaansche benden, de stad belegerend, was meegekomen. Maar wat was dat alles bij de smart, die *nu* hun hart vaneen scheurde, nu ze hun zoon in de handen der vijanden wisten?

Zij hadden hem zoo lief, hun Jan; geen moeite, geen zorg, die zij zich voor 't welzijn van hun kind niet wilden getroosten en.... misschien was er nu al een eind gekomen aan dat zoo zorgvuldig behoed jongelingsleven.

Rouw en droefheid namen hun intrek in het bakkershuis. Vrienden en bekenden mochten troostwoorden spreken, ach, die troostwoorden waren zoo ijdel en lieten zoo leeg. Alleen het gebed tot God gaf verlichting aan het treurend ouderhart, maar toch, het verlies bleef pijn.

't Werd 17 Augustus. Daar verschijnt een Spaansche bode aan het bolwerk bij de Witte Poort. Hij brengt een brief voor 't Stadsbestuur. Straks weet bakker Heyndricxs, dat zijn zoon nog leeft. De jongeling is gevangen, maar, o vreugde, de Spanjaarden willen hem loslaten voor de som van tweehonderd gouden kronen.

't Ouderhart hoopte weer. Neen, bakker Heyndricxs kon den hoogen losprijs niet betalen, maar vrienden.... bekenden.... het Stadsbestuur....

Ja, 't Stadsbestuur zou helpen, zeker.

't Geduld van de ouders werd op een zware proef gesteld. De Hollandsche handelsgeest ontwaakte; de losprijs was veel te hoog